

Gecikme Zammı Ve Gecikme Faizinin Hukuki Niteliği Ve Uygulaması

Practice and legal character of late fee and overdue interest

İbrahim ORGAN ¹

Cansu SEVİNÇ CEYHAN ^{2*}

¹ Pamukkale Üniversitesi, İİBF, Mali Hukuk ABD, iorgan@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4986-0805>

² Pamukkale Üniversitesi, İİBF, Mali Hukuk ABD, csevinc@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4616-3676>

* Yazışılan Yazar/Corresponding author

Makale Geliş/Received: 06.05.2020

Makale Kabul/Accepted: 09.06.2020

Öz

Gecikme zammı ve gecikme faizi, mükelleflerin kamuya olan borçlarını tam ve zamanında ödemesi sebebiyle uygulanan değer korumaya yönelik önlemlerdir. Çalışmada, gecikme zammı ve faizi ile ilgili temel esaslar ile iki kavramın benzerlikleri ve farklılıkları değerlendirilmiş, kamu alacaklarında uygulanan diğer faiz türleri ile karşılaştırma yapılmış ve temel uygulama örneklerine yer verilmiştir. Öte yandan, gecikme zammı oranları, enflasyon, özel alacaklarda uygulanan faiz oranları ve tecil faizi ile karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, yapılan karşılaştırmalar, gecikme zam ve faizinin hukuki niteliği ile uygulamada kazandığı nitelikler, öğreti görüşleri ve yargı kararları ile desteklenerek değerlendirilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Gecikme Zammı, Gecikme Faizi, Gecikme Zammı ve Gecikme Faizinin Hukuki Niteliği

JEL kodları: : H20, H27

Abstract

The default fee and interest are measures to perverse value on the taxpayers due to their inability to pay the public debts fully and on time. In the study, the basic principles related to the default fee and interest, the similarities and differences between the two concepts were evaluated, compared with other types of interest applied to the public receivables, and the basic application examples were included. On the other hand, the rates of default fee are compared with the inflation rate, the interest rates applied to private law and the postponement rate. As a result, the comparisons made are assessed by supporting the legal qualifications of default fee and interest and character gained in practice, doctrine opinions and judicial decisions and suggestions are presented.

Keywords: Default Fee, Default Interest, Legal Character of Default Fee and Interest

JEL codes: H20, H27

1. GİRİŞ

Faiz, üretim araçlarından biri olan sermayenin veya paranın el değiştirmesinden doğan kazanç ve kayıpların fiyatlandırılması olarak tanımlanmaktadır. Faiz ödemesinin temel olarak iki şekilde meydana gelmektedir. Bunlar ya bir miktar paranın kişi veya yetkili kurumlar tarafından iradi olarak verilen borç karşılığı alınan faiz; yahut vadesi geldiği halde borcunu ödemeyen kişinin borcun aslına ek olarak ödediği gecikme bedeli olarak alınan faizdir.

Her iki durumda da parayı elinde bulunduran kişiden faiz istenmesinin sebepleri aynıdır. Öncelikle, parayı borç olarak veren veya vadesinde alamayan kişi, parayı kullanamamaktan dolayı dezavantajlı konuma gelmektedir. Bu dezavantaj, paranın satın alabileceği mal ve hizmetlerden yoksun kalmak veya paranın yatırım araçlarına yönlendirilerek elde edilecek kazançtan yoksun kalmak şeklinde ortaya çıkabilir. Ayrıca, paranın satın alma gücünde zaman içinde meydana gelen azalma sebebiyle de para kullandırma karşılığı faiz alınmaktadır.

Kamu sektörü de, vergi olarak adlandırılan nakdi ödemeleri mükelleflerden cebren tahsil etme yetkisine sahiptir. Bu cebirlik, mükelleflerin maddi vergi ödevi olarak belirlenen vergiyi tam ve zamanında ödeme yükümlülüğünü doğurmaktadır. Ancak mükellefin ödediği vergi karşısında öze mallarda olduğu gibi doğrudan bir fayda elde etmesine imkân bulunmamaktadır. Verginin karşılıksızlığı ilkesi olarak adlandırılan bu ilke, aynı zamanda verginin genel karşılığının kamu hizmetleri olmasını da ifade etmektedir.

Mükellefler, maddi vergi ödevini yerine getirmediğinde; yani vergiyi tam ve zamanında beyan etmediklerinde yahut ödemediklerinde kamunun zararı söz konusu olmaktadır. Bu zararın çeşitli yönleri vardır. Öncelikle, kamunun alacağı geciktiğinde eksik kalan miktar bütçe açığının büyümesine ve ödemeler dengesinin bozulmasına sebep olarak bu açık borçlanma yoluyla kapatılmaktadır. Borçlanma sonucunda ise faiz ödendiğinden kamusal mal ve hizmetlerin maliyeti artmaktadır. Öte yandan, kamunun yapacağı yatırımlar ve kamu hizmetleri aksayarak toplumsal hayatın ve ekonominin olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Ayrıca, paranın satın alma gücünde zaman içinde meydana gelen azalma nedeniyle devletin reel vergi gelirleri de azalmaktadır. Özellikle enflasyonist dönemlerde bu zarar oldukça önem kazanmaktadır.

Tüm bunlara ek olarak, vergi ödevini olması gerektiği gibi yerine getirmeyen mükellefler, ödemeleri gereken vergiyi ödemeyerek ellerinde bulundurmaktan dolayı, yalnızca devlete karşı değil, vergisini zamanında ödeyen diğer mükelleflere karşı da avantajlı konuma gelmektedir. Ayrıca sayılan zararlar yalnızca dar ve teknik anlamdaki vergi için değil, kamuya ödenmesi gereken resim, harç gibi diğer kamusal alacaklar bakımından da mevcuttur. Dolayısıyla tüm bu sebepler nedeniyle devlet, zamanında ödenmeyen alacakları için alacak aslına ek olarak gecikme zammı, gecikme faizi, pişmanlık zammı, tecil faizi gibi çeşitli isimlerle adlandırılan faiz niteliğindeki alacakları da tahsil etmektedir.

Gecikme faizi ve gecikme zammı bu ödemelerden uygulamada en çok karşılaşılanlarıdır. Çalışmada, gecikme faizi ve gecikme zammının temel özellikleri, kamuda uygulanan diğer faiz türlerinden ve birbirlerinden farklılıkları, uygulama örnekleri ile ele alınmıştır. Gecikme faizi ve gecikme zammının hukuki niteliğinin tespitinde faiz oranlarının enflasyon, özel

alacaklara uygulanan faiz oranları ve diğer kamu faiz oranları ile karşılaştırılarak literatürdeki tartışmalara katkı sağlanmıştır

2. GECİKME ZAMMI KAVRAMI

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun (AATUHK)'un 51 ve devamında düzenlenen gecikme zammı, *“vergi alacağının ödeme süresinde ödenmeyen kısmına, vade tarihinden ödeme tarihine kadar geçen her ay ve kesirleri için alınan bir bedel”* olarak tanımlanmaktadır (Şenyüz ve diğerleri, 2014:296).

Gecikme zammı, 6183 Sayılı Kanunda düzenlendiğinden, bu kanun kapsamındaki tüm kamu alacakları bakımından uygulama alanı bulacaktır. AATUHK'nın kapsamı, kanunun 1. maddesinde devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait resim, harç, ceza mahkeme masrafları, vergi cezaları, para cezaları ile devletin sözleşme, haksız fiil ve sebepsiz zenginleşme kazançları dışında kalan ve kamu hizmetinden doğan diğer alacaklar olarak belirlenmiştir. Burada gecikme zammı uygulamasının yalnızca dar ve teknik anlamda vergi alacaklarıyla değil; cebirlik unsurunu bünyesinde barındıran her türlü kamu alacağı için uygulanacağı göz önünde tutulmalıdır.

AATUHK'nın 51. maddesinde, zamanında ödenmeyen vergi ziyai cezası için de gecikme zammı hesaplanacağı kurala bağlanmıştır. Buna göre, gecikme zammı vergi aslı ve vergi ziyai cezası için uygulanacak olup genel ve özel usulsüzlük cezaları için uygulanmayacaktır. Bunun dışında, faizin faizi olmayacağı düşüncesi ile, gecikme faizinin süresinde ödenmemesi durumunda faizin gecikme zammı da hesaplanmamaktadır (Bilici, 2014: 130).

Gecikme zammının, her ay ve kesirleri için alınacağı öngörülmüştür. Bu düzenlemenin anlamı, ayı aşan günler bakımından da gecikme zammının uygulanacağıdır. Gecikme zammı oranı, kanunda %4 olarak belirlenmiş; ancak Cumhurbaşkanına gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatma konusunda yetki verilmiştir.

Gecikme zammı oranları, gerek kanun hükümleriyle gerekse Bakanlar Kurulu'na ve günümüzde Cumhurbaşkanına tanınan bu yetkinin kullanımı ile pek çok kez değiştirilmiştir. Bugün, söz konusu hüküm uyarınca 30/12/2019 tarihli ve 1947 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile gecikme zammı oranı aylık %1,6 olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Gecikme Zammı Oranları

GENEL TEBLİĞ NO / MADDE NO/B.K.K. NO	UYGULAMA TARİHLERİ	ORANI
378	01/01/1990 - 29/12/1993	7%
381	30/12/1993 - 07/03/1994	9%
383	08/03/1994 - 30/08/1995	12%
389	31/08/1995 - 31/01/1996	10%
391	01/02/1996 - 08/07/1998	15%
403	09/07/1998 - 19/01/2000	12%
408	20/01/2000 - 01/12/2000	6%
411	02/12/2000 - 28/03/2001	5%
415	29/03/2001 - 30/01/2002	10%
422	31/01/2002 - 11/11/2003	7%
429	12/11/2003 - 01/01/2004	4%
5035 Sayılı Kanunun 4. maddesi	02/01/2004 - 01/03/2005	4%
434	02/03/2005-20/04/2006	3%
438	21/04/2006 Tarihinden İtibaren	2,5%
2009/15565 Sayılı B.K.K.	19/11/2009 Tarihinden İtibaren	1,95%
2010/965 Sayılı B.K.K.	19/10/2010 Tarihinden İtibaren	1,4%
62 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı	05/09/2018 Tarihinden İtibaren	2%
1266 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı	01/07/2019 Tarihinden İtibaren	2,5%
1592 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı	02/10/2019 Tarihinden İtibaren	2%
1947 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı	30/12/2019 Tarihinden İtibaren	1,6%

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı, Gecikme Zammı Tablosu, <https://www.gib.gov.tr/yarim-ve-kaynaklar/yararli-bilgiler/gecikme-zammi-orani>, Erişim Tarihi: 05.05.2020.

Buna göre, gecikme zammı, vadesi geldiği halde ödenmeyen kamu alacakları için, vadeden ödeme tarihine kadar her ve kesrine isabet eden günler için %1,6 oranında uygulanacaktır. Gecikme zammının hesaplanmasında 30 günlük süreler ise 1 ay olarak dikkate alınmaktadır. Örneğin, 31.03.2020 vadeli ve 20.000 TL tutarlı kamu borcu 30.05.2020 tarihinde ödenirse, 2 aylık süre için gecikme zammı hesaplanacak ve $20.000 \times 2 \times \%1,6 = 640$ TL gecikme zammı hesaplanacaktır.

Gecikme zammının hesaplanacağı sürenin ay kesri şeklinde hesaplanmasında ise günlere isabet eden tutar dikkate alınacaktır. Örneğin, 31.03.2020 vadeli ve 20.000 TL tutarlı kamu borcu, 18.05.2020 tarihinde ödense idi, ay kesri 30 güne varmadığı için 18 günlük süre dikkate alınacaktır. Buna göre 1 aylık süre için $20.000 \times \%1,6 = 320$ TL; kalan 18 günlük süre için $20.000 \times \%1,6 / 30 \times 18 = 192$ TL olmak üzere toplamda $320 + 192 = 512$ TL gecikme zammı hesaplanacaktır.

Gecikme zammı oranında dönem içinde değişiklik olması durumunda ise değişikliğin ne zaman yapıldığı önem kazanmaktadır. Buna göre, tamamı hesaplanacak ay içinde değişiklik olursa, ayın tamamına yeni ay uygulanacak; ay kesrine isabet eden süre içinde oran değişikliği olması durumunda ise yürürlükten önceki tarih için eski oran, sonraki tarih için

yeni oran uygulanacaktır (Gündüz, 2017: 200). Örneğin, vade tarihi 31 Mart olan ve 12 Mayıs'ta ödenen bir borç için 15 Nisan'da gecikme zammı oranının değiştiği varsayılırsa, Nisan ayının tamamı ve Mayıs ayındaki 12 günlük sürenin tamamında yeni oran dikkate alınır. Ancak, vade tarihi 31 Mart olan ve 12 Nisan'da ödenen borç için, 5 Nisan'da gecikme zammı oranı değişirse; 1-4 Nisan aralığındaki 4 günlük süre için eski oran; 5-12 Nisan aralığındaki 8 günlük süre için yeni gecikme zammı oranı dikkate alınacaktır.

Bu açıklamalar ışığında, 30.12.2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararı ile %2 olan gecikme zammı oranı %1,6'ya indirilmiştir. Bu tarihleri kapsayan gecikme zammı hesaplamasında 30.12.2019 öncesi için %2; bu tarihten sonrası için %1,6 oran uygulanacaktır. Örneğin, 30.04.2019 vadeli 10.000 TL Kurumlar Vergisi borcunun 30.04.2020'de ödendiği varsayılırsa, 30.04.2019-30.12.2019 tarihleri arasındaki 8 aylık süre için %2 gecikme zammı oranı ile $10.000 * \%2 * 8 = 1.600$ TL gecikme zammı hesaplanacak, 30.12.2019-30.04.2020 tarihleri arasındaki 4 aylık süre içinse %1,6 gecikme zammı oranı ile $10.000 * \%1,6 * 4 = 640$ TL gecikme zammı hesaplanarak toplamda $1.600 + 640 = 2.240$ TL gecikme zammı ödenecektir.

AATUHK'da gecikme zammının vadeden ödeme gününe kadar hesaplanacağı belirtilmiştir. Ancak AATUHK'nun 52. maddesinde yer alan hallerde gecikme zammının durduğu hallerde yer verilmiştir. Buna göre,

- Kamu alacağı tecil edilmişse tecilin yapıldığı,
- Borçlu iflas etmişse iflasın açıldığı,
- Borçlunun aczine karar verilmişse aciz vesikasının düzenlendiği tarihten itibaren gecikme zammı uygulanmayacaktır.

Örneğin, 30.04.2019 vade tarihli borcu olan mükellef hakkında, 15.09.2019 tarihinde iflas kararı verilerek iflasın açıldığı; iflas masasının ise 25.09.2020 tarihinde idareye borcu ödediği varsayılırsa, 30.04.2019-15.09.2019 tarih aralığı için 4 ay 15 günlük gecikme zammı hesaplanacak; 15.09.2019-25.09.2020 tarih aralığı için gecikme zammı hesaplanmayacaktır.

AATUHK 51. maddesinde, hesaplanan gecikme zammının 1 TL'den az olamayacağı kuralına yer verilmiştir. Dolayısıyla, 31.03.2020 vadeli 200 TL borcu olan mükellefin, 05.04.2020'de ödeme yaptığı varsayılırsa, hesaplanan 5 günlük gecikme faizi $200 * \%1,6 = 3,2$; $3,2 / 30 * 5 = 0,53$ TL tutarında olacaktır. Dolayısıyla bu gecikme zammı 1 TL'nin altında kaldığından mükelleften 1 TL gecikme zammı tahsil edilecektir.

3. GECİKME FAİZİ KAVRAMI

Gecikme faizi, verginin tahakkuk aşamasına ilişkin olarak, tahakkuku geciktirilen vergiler için alınan bir ödemedir (Bilici, 2014:128). Gecikme faizi 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK)'ta düzenlenmiştir. Gecikme faizi, ikmalen, resen veya idarece yapılan tarhiyatlarda söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla tahakkuku tahsile dayanan veya kendiliğinden tahakkuk eden vergilerde gecikme faizi uygulanması mümkün değildir.

Gecikme faizi, VUK'ta düzenlendiğinde, yalnızca vergi alacakları için uygulanmaktadır. Diğer bir deyişle, diğer kamu alacakları için gecikme faizi uygulanmamaktadır.

Gecikme faizi oranı, VUK 112. maddesinde gecikme zammı oranına endekslenmiştir. Dolayısıyla uygulanacak gecikme faizi oranı da 1,40 olarak belirlenmiştir. Gecikme faizi aylık olarak hesaplanıp ayı aşan kesirler dikkate alınmamaktadır.

Gecikme faizi, dava konusu edilen ve edilmeyen vergilerde farklı şekilde uygulanmaktadır. Bunun sebebi, vergi davalarına davanın açılması ile yürütmenin kendiliğinden durmasıdır. Buna göre,

- Dava konusu edilmeyen vergilerde, normal vade tarihinden, son yapılan tarhiyatın tahakkuk tarihine kadar,

- Dava konusu edilen vergilerde ise normal vade tarihinden son yapılan tarhiyatın tahakkuk tarihine kadar gecikme faizi hesaplanacaktır.

Örneğin, 26.04.2019 vadeli vergiye ilişkin olarak, vergi idaresi tarafından yapılan inceleme sonucu 2.000 TL ikmalen tarhiyat yapılmış ve mükellefe 18.10.2019 tarihinde tebliğ edilmiştir. Buna göre dava açılmaksızın kesinleşen bu tarhiyatın tahakkuk tarihi 17.11.2019 olduğundan, 26.04.2019-17.11.2019 tarih aralığı için gecikme faizi hesaplanacaktır. Gecikme faizi hesaplamasında ayı aşan kesirler dikkate alınmayacağından, 6 aylık süre için gecikme faizi hesaplanacak, kalan 18 gün hesaplamaya dâhil edilmeyecektir. Dolayısıyla mükellef $2.000 * 6 * \%2 = 240$ TL gecikme faizi ödeyecektir.

Dava konusu edilen vergilerde tebliğ tarihi olarak yargı organı kararının mı yoksa yargı kararı üzerine vergi idaresi tarafından düzenlenen ikinci ihbarnamenin tebliğ tarihinin mi alınacağı kanunun lafzından anlaşılamamaktadır. Bu konuda, öğretilerdeki görüş gecikme faizinin yargı organı kararının idareye tebliğ tarihine kadar hesaplanacağı yönündedir (Bilici, 2014: 129; Doğrusöz, 2015). Bu yorum, mükellefin ihbarnamenin tebliği için geçen süre için de faize katlanmasının önüne geçtiğinden mükellef lehinedir (Çavdar, 2015:4). Buna göre, vergi idaresi yargı organı kararının kendisine tebliğinden sonra, vade tarihinden tebliğ tarihine kadar geçen süreyi de hesaplayarak mükellefe ikinci ihbarnameyi tebliğ edecektir.

Bu duruma örnek verilecek olursa, 26.04.2019 vadeli bir vergi için yapılan 2.000 TL tutarlı ikmalen tarhiyatın mükellefe 18.09.2019'da tebliğ edilmiş, mükellef 25.09.2019'da tarhiyata karşı dava açmış, davanın reddedilerek red kararı 06.06.2020'de idareye tebliğ edilmiştir. İdare tebliğ üzerine ikinci ihbarnameyi düzenleyerek mükellefe 12.06.2020'de tebliğ etmiş, mükellef 15.06.2020'de borcu ödemiştir. Burada gecikme faizi 26.04.2019-06.06.2020 tarih aralığı için hesaplanacaktır. Ay kesirleri dikkate alınmayacağından gecikme faizi 13 ay için hesaplanacaktır. 26.04.2019-30.12.2019 tarihleri arasındaki 8 aylık süre için %2 oran uygulanarak $2.000 * \%2 * 8 = 320$ TL; 30.12.2019-31.05.2020 tarihleri arasındaki 5 aylık süre için %1,6 oran uygulanarak $2.000 * \%1,6 * 5 = 160$ TL toplamda $320 + 160 = 480$ TL gecikme faizi hesaplanacaktır.

İkmalen ve resen yapılan tarhiyat üzerine uzlaşmaya başvurulması durumunda ise, VUK md. 112/3 gereği gecikme faizi normal vade tarihinden uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar hesaplanacaktır.

Gecikme faizinin kapsamı yalnızca vergi asıyla sınırlıdır, vergi ziyayı ve usulsüzlük cezaları için gecikme faizi uygulanması söz konusu değildir. Vergi dairesi tarafından hesaplanan gecikme faizinin zamanında ödenmemesi üzerine gecikme faizi üzerinden gecikme zammı hesaplanmayacaktır.

Tablo 2. Gecikme Faizi ve Gecikme Zammının Kapsamı

Alacak Türü	Vergi Aslı	Vergi Ziyai Cezası	Usulsüzlük Cezaları
Gecikme Faizi	Uygulanır	Uygulanmaz	Uygulanmaz
Gecikme Zammı	Uygulanır	Uygulanır	Uygulanmaz

4. GECİKME ZAMMI VE GECİKME FAİZİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ, BENZERLİK VE FARKLILIKLARI

Gecikme zammı ve gecikme faizi, feri borç niteliğindeki kamu borçlarıdır. Bu nedenle gecikme zammı ve faizinin doğması ve çoğalması her şeyden önce asıl alacağın varlığına ve devamlılığına bağlıdır (Reisoğlu, 2010:300). Bu nedenle, vergi aslı hata veya yargı kararı gibi bir nedenle geçersiz olursa, buna bağlı olarak gecikme zammı ve faizi de geçersiz olacaktır. Ancak, vergi aslı geçerli bir şekilde doğmuş ve tahsil edilmiş ancak gecikme zammı veya faizi tahsil edilmemişse; bunların tahsili işlemlerine devam edecektir.

Gecikme zammı ve gecikme faizi, uygulama amaçları ve oranlarının aynı olması sebebi ile benzerlik taşımaktadır. Ancak, teoride ve uygulamada pek çok teknik farkları bulunmaktadır.

Tablo 3. Gecikme Faizi ve Gecikme Zammı Arasındaki Farklar

GECİKME FAİZİ	GECİKME ZAMMI
VUK madde 112'de düzenlenmiştir.	AATUHK madde 51'de düzenlenmiştir.
Normal tahakkuk tarihinden vade tarihine kadar hesaplanmaktadır.	Vade tarihinden ödeme tarihine kadar hesaplanmaktadır.
Hesaplaması aylık olarak yapılmakta ve ayı aşan kısımlar dikkate alınmamaktadır.	Hesaplaması aylık olarak yapılmaktadır; ancak ayı aşan kısımlar için gün olarak hesaplanmaktadır.
VUK kapsamındaki vergi alacaklarına uygulanmaktadır.	Tüm kamu alacaklarına uygulanmaktadır.
Vergi cezalarına uygulanmamaktadır.	Vergi ziyai cezasına uygulanmakta, genel ve özel usulsüzlük cezalarına uygulanmamaktadır.
Hukuken ceza niteliğini haiz değildir.	Hukuken ceza niteliğini haiz değildir.
Oranları artırmaya ve indirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.	Oranları artırmaya ve indirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Kaynak: Çavdar, A. (2015). "Türk Vergi Hukukunda Gecikme Faizi Ve Gecikme Zammı- Hukuki Nitelikleri, Farklılıkları ve Ölçülülük İlkesi Açısından Değerlendirilmesi", Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi, Sayı 1, s.9'daki tablo kılavuz alınarak hazırlanmıştır.

Gecikme zammı, muaccel kamu alacaklarından alındığı halde gecikme faizi için muacceliyet şart değildir (Demirdağ ve Sevimkan, 1994: 21). Diğer bir deyişle gecikme faizi alınabilmesi için verginin tahsil aşamasına gelmiş olması beklenmez, zamanında tahakkuk etmemiş olması yeterlidir.

Gecikme zammı ve gecikme faizinin hukuki niteliği de öğretilerde tartışma konusu olmuştur. Gecikme zammı ve gecikme faizinin ceza niteliğinde olduğunu savunan görüşe göre, bu uygulamanın amacı vergi borcunu zamanında ödemeyen mükelleflere yaptırım uygulanmasıdır (Ürel 2003: 224). Burada, gecikme faizinin piyasa faiz oranına göre yüksek

belirlendiği ve dolayısıyla uygulamada gecikme faizi ve zammının cezai nitelik taşıdığı ifade edilmektedir (Küçük, 2005). Ancak, gecikme zammının gerek enflasyon oranlarıyla gerek piyasa faiz oranlarıyla ilişkisine bakıldığında, bunların artma ve azalma seyirlerinin aynı doğrultuda olduğu görülecektir. Bu durum, gecikme zammının tahsil edilme sebebinin paranın değerini korumak olduğu şeklinde yorumlanmalıdır. Burada belirtmek gerekir ki, gecikme zammı ve faiz oranları arasında fark olması gecikme zammına tek başına cezai nitelik vermese de bu makasın açılması durumunda gecikme zammının fiilen ceza uygulamasına dönüşeceği yorumunda haklılık payı bulunmaktadır.

Ancak, bugün öğretilerde hakim olan görüşe göre gecikme zammı ve faizi uygulaması ceza niteliğinde değildir (Şenyüz vd, 2014: 328; Çavdar, 2015: 8). Gerçekten de gecikme zammı ve faizinin cezai bir nitelik taşımadığı yönünde pek çok kanıt ve yargı kararı bulunmaktadır.

Gecikme faizi ve gecikme zammı, devletin alacağına geç kavuşması nedeniyle tahsil edilmektedir (Yaltı, 2007). Şöyle ki, devletin alacağına geç kavuşması nedeniyle devlet zarara uğrarken ödemeyi geciktiren mükellef bundan kâr sağlamaktadır. Devletin alacağına geç kavuşması nedeniyle uğradığı zararları ise enflasyon ve borç faizi olarak sıralamak mümkündür. Özellikle yüksek enflasyonun yaşandığı dönemlerde devletin geciken alacağı için gecikme zammı uygulamaması, söz konusu alacağın erimesine yol açabilecektir.

Kamu borcunun geç ödenmesinden dolayı devletin uğradığı bir diğer zarar ise borç faizidir. Bilindiği üzere kamuya ödenen para, genel olarak kamu mal ve hizmetlerinin finansmanı amacıyla kullanılmaktadır. Anayasanın Vergi Ödevi başlıklı 73. maddesinde de "*Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.*" şeklinde ifade edilmektedir. Devletin sunduğu kamusal mal ve hizmetlerin geciktirilmesi ise çoğu zaman pek mümkün olmamaktadır. Bu nedenle devlet ihtiyaç duyduğu kaynak eksik kaldığında borçlanma yoluna gitmekte ve aldığı borç için faiz ödemesi yapmaktadır. Burada ödenen faiz de devletin alacağına zamanında kavuşamaması nedeniyle uğradığı bir zarar olarak ifade edilebilir.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu kararında da bu durum "*... Enflasyon ve buna bağlı olarak oluşan döviz kuru, mevduat faizi, Hazine bonosu ve Devlet tahvili faizi oranlarının yüksekliği, borçlunun yararlanması, alacaklının ise zarara uğraması sonucunu doğurmaktadır. Hukuk sistemlerinde paranın sahibinden başkası tarafından kullanılmasının neden olduğu bu zarar, "faiz" adı altında yapılan ek ödemelerle karşılanmaktadır.*" şeklinde ifade edilmektedir (E. 2006/182, K. 2007/3).

Devletin uğradığı bu zararların karşılığında, kamu borcunu geç ödeyen bireyin de çıkarları söz konusudur. Faizin yüksek olduğu dönemlerde, birey borcunu ödemeyerek parasını nemalandırma yoluna gidebilir. Bu durumda fazladan bir yarar elde edecektir. Öte yandan, yüksek enflasyon dönemlerinde ise parayı devlete ödemek yerine başka işlerinde kullanan veya elinde bulunduran kişiler fazladan bir yarar elde etmektedir.

Bu durum Anayasa Mahkemesi'nin bir kararında şu şekilde ifade edilmektedir (E. 2008/58, K. 2011/37): "*Faiz, ekonomik açıdan paranın fiyatıdır. Herhangi bir kimse kendine ait olmayan bir parayı, hangi isim altında olursa olsun, belli bir süre kullandığında asıl sahibine faiz ödemek zorundadır. Paranın likidite (elde tutulma, cepte bulundurma, kullanıma hazır halde) olması her an her türlü hizmet, emtia veya üretim faktörünü satın alabilmesine olanak verir. Parayı elinde nakit*

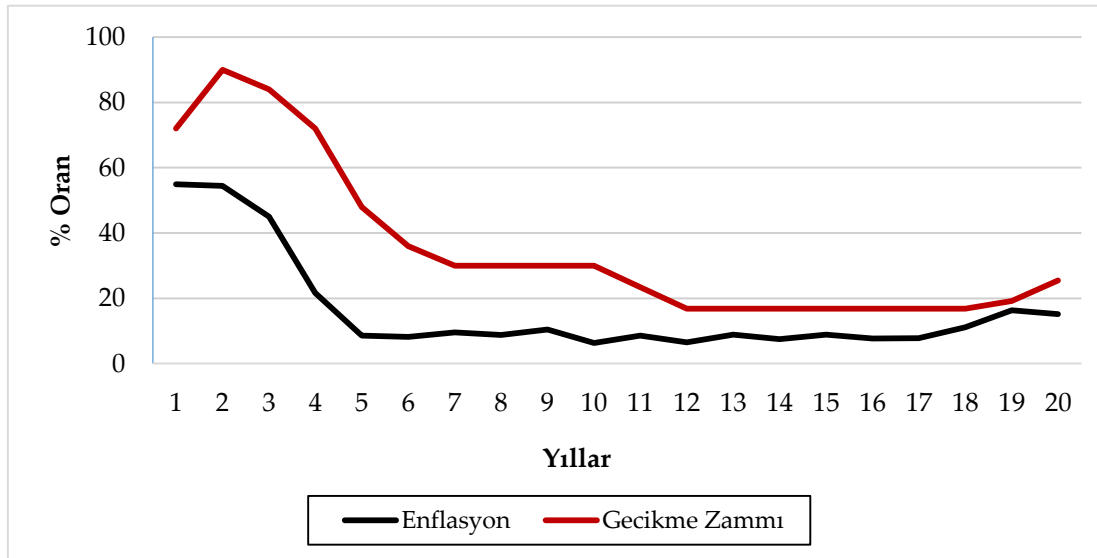

veya hesabında bulunduran piyasa ekonomisi kuralları gereği geleceğe dönük olanaklardan yararlanabilir. Hak edildiği halde kişinin tasarrufuna geçmeyen paranın enflasyonist ortamlarda sahibinin satın alma gücünde kayıplara neden olacaktır. Devlete ödenmesi gereken vergilerin mükellefler tarafından zamanında ödenmemesi sonucu mükellefler bu paraları başka amaçlarla kullanarak çeşitli yararlar sağlamakta olup devlet vergi gelirlerinin bir kısmından yoksun kaldığı için harcamaları kısmak veya borçlanmak zorunda kalmaktadır. Bu nedenle Devlete faiz ödemesi yerindedir.”

Ayrıca, VUK 372. maddesinde “Ölüm halinde vergi cezası düşer” ifadesine yer verilmiştir. Mükellefe kesilen vergi ziyai ve usulsüzlük cezaları, cezaların şahsiliği ilkesi gereğince ölümle sona ermekte, mükellefin mirasçılara intikal etmemektedir. Gecikme zammı ve gecikme faizi ise cezai nitelik taşımadığından mükellefin ölümü halinde tıpkı vergi aslı gibi mirası reddetmemiş mirasçılara intikal etmektedir. Bu açıdan da gecikme zammı ve faizi cezai nitelik taşımaktan uzaktır (Çavdar, 2015: 9).

4.1. Gecikme Zammı Oranlarının Enflasyon ile Karşılaştırılması

Gecikme zammı ve faizinin paranın satın alma gücünü korumayı hedeflediği göz önüne alındığında, paranın satın alma gücündeki değişimi gösteren enflasyon oranları ile paralel seyretmesi gereklidir. Özellikle, gecikme faizinin yüksek enflasyonla mücadele edildiği bir dönemde getirildiğine dikkat çekilecek olursa, enflasyonun düştüğü dönemlerde gecikme zammı oranlarının da düşmesi gereklidir.

Şekil 1: 2000-2019 Yılları Arasında Enflasyon ve Gecikme Zammı Oranları

Kaynak: Enflasyon verileri <https://data.oecd.org/price/inflation-cpi.htm> adresinden, gecikme zammı oranları <https://www.gib.gov.tr/yarim-ve-kaynaklar/yararli-bilgiler/gecikme-zammi-orani> adresinden alınarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Yukarıda, enflasyon ve gecikme zammının son yirmi yıldaki değişim oranlarına yer verilmiştir. Buna göre, gecikme zammının enflasyon oranı ile paralel bir şekilde değiştiği; ancak enflasyon oranının gecikme zammının altında kaldığı görülmektedir. Yüksek enflasyon dönemlerinde, gecikme zammı ile enflasyon arasındaki fark daha belirgin bir biçimde görülmektedir. 2011 yılında gecikme zammı oranının %1,40'a düşürülmesi ile

aradaki makas kapanmışsa da 2019 yılında enflasyonun yükselmeye başlamasıyla gecikme zammı oranları yükseldiği, makasın tekrar açıldığı görülmektedir.

Gecikme zammı oranının enflasyon oranından yüksek seyretmesi, gecikme zammının yalnızca paranın satın alma gücündeki değişimin değil; aynı zamanda paranın elde olmamasının veya mükellefin elinde bulunmasının fiyatı olması ile açıklanabilir. Ancak, enflasyon oranının çok üzerindeki gecikme zammı oranı mükellef üzerinde ikinci bir vergi ödemesi etkisi yaratacaktır.^a Bu nedenle enflasyonun çok üzerinde belirlenen gecikme zammı oranının uygulamada cezai nitelik taşıdığı söylenebilir. İdeal oranın enflasyonun ne kadar üzerinde belirlenmesi gerektiği sorusunun cevabına ise piyasadaki diğer faiz oranlarına bakarak ulaşmak mümkündür.

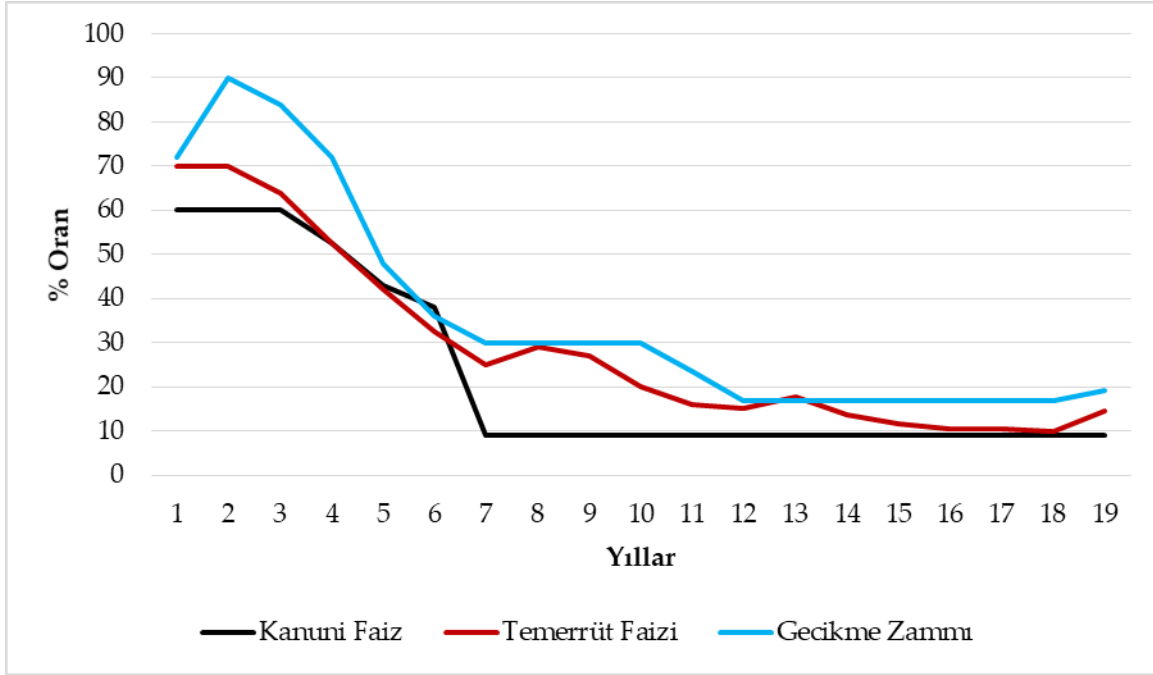
4.2. Gecikme Zammı Oranlarının Piyasa Faiz Oranları ile Karşılaştırılması

Özel alacaklarda uygulanan faiz oranlarının başlıca ikisi kanuni faiz ve temerrüt faizdir. Kanuni faiz, 3095 Sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunla belirlenen ve Borçlar Kanunu ile Ticaret Kanunu hükümlerinde, taraflardan birinin faiz ödemesi gereken zamanlarda hesaplanacak faiz oranıdır. Bu oran, 1.1.2006'dan itibaren %9 olarak uygulanmaktadır.

Temerrüt faizi ise, bir miktar paranın ödenmesinde temerrüde düşen borçlunun ödeyeceği faiz oranıdır. Temerrüt faizi oranı, Merkez Bankası'nın kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranına endekslenmiştir. Böylece faiz oranının ekonomik gelişmelerin gerisinde kalması engellenmek istenmiştir (Kaya, 1994: 354). Temerrüt faizi, Türk Ticaret Kanunu'nda ticari iş olarak belirlenen işlere uygulanmaktadır.

Aşağıdaki grafikte, gecikme zammı oranları ile kanuni faiz ve temerrüt faizinin son yirmi yıldaki oranlarına yer verilmiştir. Ticari temerrüt faizi, Merkez Bankasının kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranına endekslediğinden kanuni faizden daha sık değişime uğramıştır. Yine ticari temerrüt faizi, işlemlerin niteliği, ticari işlerdeki alacaklara konu paranın ticari işlemlerde kullanılması ve Ticaret Kanununda tacirin basiretli iş adamı şeklindeki tarifinin gereği olarak kanuni faizden daha yüksek oranlı belirlenmiştir (Er, 2011:18).

^a Çalışmada enflasyon oranları yıllık bazda ele alınmıştır. İlgili dönemde bazı aylarda gerçekleşen enflasyon oranları gecikme zammı oranının üzerinde seyretmiştir.

Şekil 2: 2000-2019 Yılları Arasında Kanuni Faiz, Temerrüt Faizi ve Gecikme Zammı Oranları
Kaynak: Kanuni faiz ve temerrüt faizi oranlarına <http://www.kazanci.com/kho2/ortak/yararli.htm#24> adresinden, gecikme zammı oranlarına ise <https://www.gib.gov.tr/yarim-ve-kaynaklar/yararli-bilgiler/gecikme-zammi-orani> adresinden erişilmiştir.

Buna göre, gecikme zammı oranlarının kanuni faiz ve temerrüt faizinden yüksek seyrettiği görülmektedir. Bu durumda, devlete borcu olanların, özel borcu olanlara kıyasla daha yüksek faiz ödeyeceği anlaşılmaktadır. Devlete olan alacaklara daha yüksek faiz ödenmesi, kamu hizmetlerinin tüm toplumu ilgilendiren ve bir arada yaşamak için gerekli hizmetler olduğu; bu nedenle devlete ödenen faizin özel alacaklara ödenen faizden yüksek olması gerektiği savunulabilir. Ancak, ödenmeyen amme alacağına uygulanan gecikme zammının piyasada uygulanan faiz oranlarına eşit veya yakın olması adaletli ve anlaşılabilir bir hukuk sisteminin gereğidir (Çakar, 2010). Bu iki sav arasındaki adil dengenin kurulması için gecikme zammı oranı ve piyasa faiz oranları arasındaki farkın 2-3 puanlık farkı aşmaması gereklidir.

4.3. Gecikme Zammı Oranlarının Piyasa Faiz Oranları ile Karşılaştırılması

Tecil faizi, çok zor durumda olan mükelleflerin vergi borçlarının tecil edilmesi sonucunda borçlarına %1,25 oranında uygulanan faizdir. Tecil faizi oranı, aynı zamanda fazla veya yersiz tahsil edilen vergilerin mükellefe iadesinde de kullanılmaktadır.

Fazla veya yersiz olarak tahsil edilen vergiler, fazla veya yersiz tahsilatın mükelleften kaynaklanması halinde düzeltmeye dair müracaat tarihi, diğer hallerde verginin tahsili tarihinden düzeltme fişinin mükellefe tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için tecil faizi ile birlikte mükellefe iade edilmektedir.

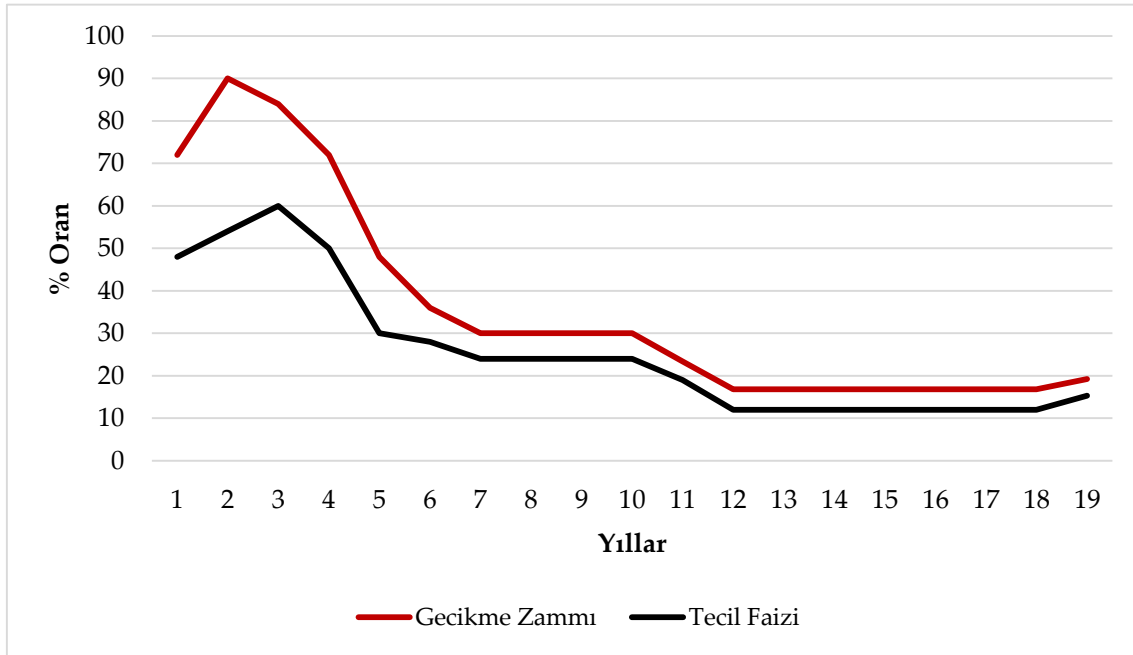
Vergi kanunları uyarınca iadesi gereken vergilerin, ilgili mevzuatı gereğince mükellef tarafından tamamlanması gereken bilgi ve belgelerin tamamlandığı tarihi takip eden üç ay içinde iade edilmemesi halinde, bu tutarlara üç aylık sürenin sonundan itibaren düzeltme

fişinin mükellefe tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için tecil faizi ile birlikte mükellefe iade edilmektedir.

Tecil faizi oranı, gecikme zammı oranından daha düşük belirlenmektedir. Zaten düzenlemenin başlıca amacı, zor durumda olan mükelleflere gecikme zammından daha düşük oranda faiz uygulayarak verginin ödenmesinde kolaylık sağlamaktır.

Mükelleflere yapılacak iadelere ilişkin VUK 112. maddesinin 4. ve 5. fıkraları özellikle iki yönüyle eleştiriye konu olmaktadır. Öncelikle, faiz düzenlemesinde uygulanacak sürenin kusurla ilişkilendirilmiş olması hukuk devleti ilkesi ile çelişmektedir. Çünkü başkasına ait bir payı kullanmanın bedeli olarak kabul edilen faize ilişkin olarak kusurla ilişkilendirilerek, belirleme yapmak doğru olmayıp, önemli olan mükellefe ait bir paranın haksız yere devlete verilmiş olması ve mükellefin bu yolla zarar görmesidir (Taşkın ve Sonsuzoğlu, 2011:14) . Bu noktada mükellefe yapılacak iadenin kusurla ilişkilendirilmeksizin tahsil ve iade arasında geçen süre için faizi ile birlikte iade edilmesidir.

Diğer bir husus da mükellefin borçlu olduğu durumda yüksek, alacaklı olduğu durumda düşük faiz uygulamanın anayasal eşitlik ilkesine aykırı olduğu yönündedir (Er, 2012:66).

Şekil 3: 2000-2019 Yılları arasında Gecikme Zammı ve Tecil Faizi Oranları

Grafik incelendiğinde, özellikle enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde ve özellikle 2001 krizi döneminde tecil faizi ile gecikme zammı arasındaki oran farkının açıldığı görülecektir. Bu durumun, idarenin gecikme zammı uygulamasını gelir elde etme amaçlı da kullandığı yorumunu beraberinde getirmektedir.

Hukuk devletinde vatandaş ve idarenin eşitliği açık bir ilke olarak kabul edilmemiştir. Ancak hukuk devletinin bir gereği olarak uygulanacak bu ilke, vatandaşlara iade edilecek vergilerde de faiz oranının makul belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Vergi ilişkisinde belirleyici taraf olan devletin ödemeler konusunda kendisi ve bireyler arasında yarattığı bu eşitsizlik Anayasada belirlenen eşitlik ilkesine aykırıdır (Yeğen, 2019: 1467).

Faiz uygulamasının genel amacının paranın satın alma gücünü korumak ve paranın elde tutulması sebebiyle elde edilen faydanın fiyatlandırılması olduğu ifade edilmiştir. Bu iki amaç hem kamu alacakları hem de özel alacaklarda geçerlidir. Dolayısıyla, idarenin düşük faiz ödeyerek mükellefin bu zarara katlanmasını beklemek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Bu nedenle, mükelleflerin özellikle tecil faizi oranı enflasyon oranının altında kaldığında aradaki farkı tam yargı davası açarak idareden talep edebilecekleri savunulmaktadır (Bayar, 2003:314).

5. SONUÇ

Gecikme zammı ve gecikme faizi, vergi ödevinin zamanında yerine getirilmemesi sebebiyle uygulanan değer korumaya yönelik önlemlerdir. Bu yaptırımlar mükellefi vergi ödevini zamanında yerine getirmeye zorlasa da vergi cezası niteliği taşımamaktadır. Gecikme zammı ve gecikme faizi bir çeşit faiz uygulaması olarak ek bir kamu alacağı niteliğinde ve diğer kamu alacaklarının tahsili ilkelerine uygun olarak mükelleften tahsil edilmektedir.

Gecikme zammı ve gecikme faizi arasındaki benzerlikler ve oranlarının aynı olması nedeniyle uygulamada iki terimin karıştırıldığı veya birbirleri yerine kullanıldığı görülmektedir. Ancak iki terim gerek kapsamı gerekse uygulaması ile birbirlerinden farklı temellere sahiptir.

Öte yandan, gecikme zammı ve gecikme faizinin hukuki niteliği tartışma konusu olmuştur. Gecikme zammı ve gecikme faizi vergi cezası niteliği taşımamaktadır. Bunların hukuki niteliği ferî kamu alacağı olarak kabul edilmektedir. Bu konuda idare, yargı ve öğreti aynı görüşü paylaşmaktadır. Ne var ki, bu kabule rağmen uygulamada gecikme zammı ve faizinin cezai nitelik kazanabildiği görülmektedir. Bunun sebebi gecikme zammı oranının piyasadaki satın alma gücünü ve piyasa faiz oranlarının çok üzerinde belirlenmesidir.

Verginin geciktirilmemesi ve alternatif finans yöntemi olarak kullanılmaması için gecikme zammı oranlarının banka faiz oranlarından yüksek olması gerektiği savunulmaktadır. Zira enflasyon ve faiz ülkede kaynakların yeniden dağıtımına sebep olur. Bireylerin hakları korunmazsa toplumun bazı üyeleri kamu politikalarının masraflarını daha fazla üstlenme sorunu ile karşı karşıya kalırlar. Bu görüş bir ölçüde doğrudur, ancak bu uygulama mükellefin vergi yükünün öngörülemez veya kaldırılamaz derecede artmasına yol açmamalıdır. Çalışmada gecikme zammı oranlarının son yirmi yıllık süreçte enflasyon ve piyasa faiz oranlarından oldukça yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu aralık, gecikme zammı oranının %1,40'a düşürülmesi ile bir ölçüde azalmış; ancak son dönemlerde dalgalı bir seyir izlediğinden aradaki fark hâlâ önemini korumaktadır. Öte yandan mükellefe iade edilecek vergilerde %1,25 oranlı tecil faizi uygulaması, anayasal eşitlik ilkesine aykırıdır. Gecikme zammı ve faizi, idare bakımından ek vergi geliri yöntemi olarak kullanılmamalı; mükellef hakları bakımından ise cezai nitelik taşımamalıdır.

KAYNAKÇA

- Anayasa Mahkemesi, 10.02.2011 Tarih, Esas 2008/58, Karar 2011/37 Sayılı Kararı, 14 Mayıs 2011 Tarih ve 27934 Sayılı Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/05/20110514-11.htm>, Erişim Tarihi: 06.05.2020.
- Bayar, İ. N. (2003). "Vergi Hukukunda Mükellef Aleyhine Uygulanan Gecikme Faizinin Değerlendirilmesi" *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 3-4, 309-317.
- Bilici, N. (2014). *Vergi Hukuku*, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Çakar, B. (2010). "Gecikme Zammı, Gecikme Faizi Oranları Yüksek Olmak Zorunda Mıdır?" <http://www.batiymm.com.tr/?p=650>, Erişim Tarihi: 17.04.2017.
- Çavdar, A. (2015). "Türk Vergi Hukukunda Gecikme Faizi Ve Gecikme Zammı-Hukuki Nitelikleri, Farklılıkları ve Ölçülülük İlkesi Açısından Değerlendirilmesi", *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, Sayı 1, 1-11.
- Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, 26.01.2007 Tarih, Esas 2006/182, Karar 2007/3 Sayılı Kararı, *Danıştay Dergisi*, Yıl 37, Sayı 116, 80-84.
- Demirdağ, L. ve Sevimkan, D. (1994). "Gecikme Zammı Ve Gecikme Faizinin Türk Vergi Sistemindeki Yeri ve Önemi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 27, 16-23.
- Doğrusöz, B. (2015). "Gecikme Faizi – Gecikme Zammı Karmaşası", *Dünya Gazetesi*, <https://www.dunya.com>, Erişim Tarihi: 30.03.2018.
- Er, S. (2011). "Mükellef Hakları ve Kamuda Faiz Uygulamaları", *Sayıştay Dergisi*, Sayı 81, 3-32.
- Er, S. (2012). "Anayasal İlkeler Bağlamında Fazla veya Yersiz Tahsil Edilen Vergilerin İadesinde Faiz Ödenme(me)Si Sorunu" *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl 3, Sayı 9, 33-70.
- Gelir İdaresi Başkanlığı, Gecikme Zammı Tablosu, <http://www.gib.gov.tr>, Erişim Tarihi: 09.04.2018.
- Gündüz, A. (2017). "Gecikme Zammı ve Gecikme Faizine Hukuki Bakış Kamu Alacaklarında Gecikme Zammı ve Gecikme Faizi Uygulaması", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 140, 197-210.
- Kaya, A. (1994). "Adi ve Ticari İşlerde Faiz", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt LVI, 347-366.
- Küçük, Ş. (2005). "Gecikme Zammı ve Gecikme Faizi Nedir? Ceza mı, Paranın Zaman Değeri mi?", <http://www.alomaliye.com/2005/01/17/gecikme-zammi-ve-gecikme-faizi-nedir-ceza-mi-paranın-zaman-degeri-mi-saban-kucuk-maliye-mufettisi/>, Erişim tarihi: 06.05.2020.
- Reisoğlu, S. (2010). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul, Beta Yayınevi.

- Şenyüz, D., Yüce, M. ve Gerçek, A. (2014). *Vergi Hukuku (Genel Hükümler)*, Bursa, Ekin Yayınevi.
- Taşkın, Y. ve Sonsuzoğlu, E. (2011). "Gecikme Faizinde 6322 Sayılı Yasa İle Yapılan Düzenlemelere İlişkin Değerlendirmeler", *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları*, 56. Seri / Yıl 2011-[2], 1-16.
- Ürel, G., (2003). *Güncel Vergi Usul Kanunu Uygulaması*, Yaklaşım Yayınları, Ankara.
- Yaltı, B. (2007). "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Yargıçları – Türk Yargıçları: Mülkiyet Hakkının İhlali Okumalarından Bir Örnek: Vergi İadelerinde Zaman/Değer Kayıpları", *Vergi Dünyası Dergisi*, S. 310, <http://www.vergidunyasi.com.tr> , Erişim tarihi: 06.05.2020
- Yeğen, B. (2019). Vergi Hukukunda Gecikme Faizi ve Zammı Uygulamasının Karşılaştırılması: Hukuki Nitelikleri, Oran Farklılıkları Açısından Bir Bakış. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 18 (4) , 1461-1476.